НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТМЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА МИСТЕЦТВОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНА ОБ'ЄКТІВ ВСЕСВІТНЬОЇ СПАДЩИНИ

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	**В12 Культура, мистецтво та гуманітарні науки**
Освітній рівень	**«Магістр»**
Вид дисципліни	**Вибіркова**

Форма навчання	денна, заочна
Навчальний рік	2025/2026
Кількість кредитів ECTS	4/120
Мова викладання, навчання й оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Бойко-Гагарін Андрій Сергійович, доктор історичних наук, старший дослідник, доцент кафедри

ЗАТВЕРДЖЕНО:
В.о. завідувача кафедри
мистецтвознавчої експертизи Сергій РУДЕНКО
Протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

Київ–2025

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т. ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «Охорона об'єктів Всесвітньої культурної спадщини» – передбачена ОП **«Музеєзнавство та охорона культурної спадщини»** зі спеціальності В12 «Культурологія та музеєзнавство» (магістерського) рівня вищої освіти. Відповідно до навчального плану, навчальна дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти на першому курсі, у другому семестрі. Формою підсумкового контролю є залік.

Загальна кількість годин – 120 годин (кредитів ЄКТС – 4):

денна форма: контактні години – 32 год.: лекційні – 16 год, семінарські – 16 год; модульний контроль – 8 год, для самостійної роботи здобувачів визначено 80 год;

Заочна форма: контактні години – 8 год.: практичні – 4 год., семінарські – 4 год.; модульний контроль – 2 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 110 год.

Ця дисципліна важлива, бо формує у студентів розуміння цінності культурної спадщини та навчає практичним способам її збереження для майбутніх поколінь у глобальному контексті.

Навчальна дисципліна ***«Охорона об'єктів Всесвітньої культурної спадщини***» пов'язана з такими обов'язковими дисциплінами: «Новітні музейні практики», «Організація виставкової діяльності», «Експертиза предметів та атрибутів: нумізматика і боністика», «Матеріально-культурна спадщина».

2. Мета дисципліни полягає у формуванні в студентів системних знань про унікальні культурні й історичні цінності людства та сучасні механізми їх збереження. Вона спрямована на виховання відповідального ставлення до культурної спадщини, оволодіння міжнародними правовими нормами та практичними методами охорони пам'яток, розвиток навичок аналізу й управління такими об'єктами, а також інтеграцію їх у сучасне життя та сталий розвиток суспільства.

3. Завдання: практичними завданнями під час засвоєння здобувачами дисципліни є наступні. Паспортизація пам'ятки – складання умовного паспорта (опис, фотофіксація, історична довідка, стан збереження); Аналіз об'єкта зі Списку ЮНЕСКО – дослідження одного зі світових чи українських об'єктів: його цінності, критерії включення, виклики для охорони; Розробка програми охорони пам'ятки – план дій для конкретного об'єкта (реставраційні заходи, популяризація, туристичні маршрути); Моделювання

заявки до ЮНЕСКО щодо внесення пам’ятки – створення проєкту номінаційного досьє пам’ятки; Фотозвіт та аналіз стану збереження пам’ятки – виїзне завдання (екскурсія чи польові дослідження); Розробка інформаційної кампанії – створення буклетів, відео чи презентацій про охорону пам’яток;

4. Компетентності, яких набуває студент при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Інтегральна компетентність:
Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у пам’яткоохоронній справі при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):
ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати наукові проблеми**.**
ЗК 3. Здатність проведення досліджень на високому професійному рівні.
ЗК 5. Здатність працювати з урахуванням вітчизняного й міжнародного контексту**.**
ЗК 6. Здатність формувати та систематизувати отримані дані.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):
СК 1. Здійснення науково-дослідної, науково-педагогічної, управлінської діяльності.
СК 2. Здатність здійснювати музеєфікацію об’єктів історико-культурної і природної спадщини.
СК 3. Здатність ухвалювати рішення на основі доказів, зокрема, релевантних даних, розрахунків, прогнозів, оцінювання ризиків тощо.
СК 4. Здатність здійснювати управління та адміністрування музейними та пам’ятко-охоронними установами.
СК 6. Здатність розвивати соціальне усвідомлення ролі культурної спадщини.

5. Програмні результати навчання:
ПРН 1. Застосовувати ефективні методи та технології проектування та модернізації музейних і пам’ятко-охоронних установ відповідно до вимог споживачів і законодавства, чинних стандартів та технічних умов.
ПРН 4. Ефективно використовувати інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у професійній діяльності.
ПРН 6. Розробляти проекти з музеєфікації об’єктів історико-культурної та природної спадщини.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох модулів:

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади охорони культурної спадщини
Модуль 2. Правові та управлінські механізми охорони спадщини
Модуль 3. Культурна спадщина України у світовому контексті
Модуль 4. Практичні підходи до охорони та популяризації спадщини

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА						
№ з/п	Назва розділу, теми	Обсяг роботи студента, годин				
		Разом	з них:			
			лекції	*семінарські*	*пмодульний контроль*	*самостійна робота*
МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні засади охорони культурної спадщини						
1.1.	Поняття культурної спадщини: матеріальна й нематеріальна, національна та світова.	8	1	1		6
1.2.	Міжнародні та національні підходи до збереження культурних цінностей.	10	1	1		8
1.3.	Інституції та організації у сфері охорони спадщини (ЮНЕСКО, ІКОМОС, українські установи)	10	2	2		6
	Модульний контроль	2			2	
	Разом за 1 модуль	**30**	**4**	**4**	**2**	**20**
МОДУЛЬ 2. Правові та управлінські механізми охорони спадщини						
2.1.	Конвенція ЮНЕСКО 1972 року та інші міжнародні документи	8	2			6
2.2.	Законодавство України у сфері охорони культурної спадщини	10		2		8
2.3.	Системи менеджменту, планування та контролю за збереженням об’єктів	10	2	2		6
	Модульний контроль	2			2	
	Разом за 2 модуль	**30**	**4**	**4**	**2**	**20**
МОДУЛЬ 3. Культурна спадщина України у світовому контексті						
3.1.	Об’єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні: історія включення та значення	8		2		6
3.2.	Виклики збереження українських пам’яток у сучасних умовах (урбанізація, війна, туризм)	10	2			8
3.3.	Роль місцевих громад і волонтерських рухів у збереженні культурної спадщини	10	2	2		6
	Модульний контроль	2			2	
	Разом за 3 модуль	**30**	**4**	**4**	**2**	**20**
МОДУЛЬ 4. Практичні підходи до охорони та популяризації спадщини						
4.1.	Методи реставрації, консервації та документування пам’яток	10	1	1		8
4.2.	Культурна спадщина й сучасні технології: цифровізація, 3D-моделювання, віртуальні тури	8	1	1		**6**
4.3.	Освіта й популяризація спадщини: культурний туризм, інформаційні кампанії, медіа	10	2	2		**6**
	Модульний контроль	2			2	
	Разом за 4 модуль	**30**	**4**	**4**	**2**	**20**
	РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ за 1 семестр	**120**	**16**	**16**	**8**	**80**

ЗАОЧНА ФОРМА						
№ з/п	Назва розділу, теми	Обсяг роботи студента, годин				
		Разом	з них:			
			лекції	*семінарські*	*модульний контроль*	*самостійна робота*
МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні засади охорони культурної спадщини						
1.1.	Поняття культурної спадщини: матеріальна й нематеріальна, національна та світова	10	0,5	0,5		9
1.2.	Міжнародні та національні підходи до збереження культурних цінностей	10	0,5			9,5
1.3.	Інституції та організації у сфері охорони спадщини (ЮНЕСКО, ІКОМОС, українські установи)	10		0,5		9,5
	Разом за 1 модуль	**30**	**1**	**1**		**28**
МОДУЛЬ 2. Правові та управлінські механізми охорони спадщини						
2.1.	Конвенція ЮНЕСКО 1972 року та інші міжнародні документи	10	0,5			9,5
2.2.	Законодавство України у сфері охорони культурної спадщини	10	0,5	0,5		9
2.3.	Системи менеджменту, планування та контролю за збереженням об’єктів	10		0,5		9,5
	Разом за 2 модуль	**30**	**1**	**1**		**28**
МОДУЛЬ 3. Культурна спадщина України у світовому контексті						
3.1.	Об’єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні: історія включення та значення	10	0,5			9,5
3.2.	Виклики збереження українських пам’яток у сучасних умовах (урбанізація, війна, туризм)	10	0,5	0,5		9
3.3.	Роль місцевих громад і волонтерських рухів у збереженні культурної спадщини	10		0,5		9,5
	Разом за 3 модуль	**30**	**1**	**1**		**28**
МОДУЛЬ 4. Практичні підходи до охорони та популяризації спадщини						
4.1.	Методи реставрації, консервації та документування пам’яток	10	0,5			**9,5**
4.2.	Культурна спадщина й сучасні технології: цифровізація, 3D-моделювання, віртуальні тури	8	0,5			**7,5**
4.3.	Освіта й популяризація спадщини: культурний туризм, інформаційні кампанії, медіа	10		1		**9**
	Модульний контроль	2			2	
	Разом за 3 модуль	**30**	**1**	**1**	**2**	**26**
РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ за 1 семестр		**120**	**4**	**4**	**2**	**110**

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Тема 1.1. Поняття культурної спадщини: матеріальна й нематеріальна, національна та світова

Анотація до лекції 1.1

Культурна спадщина — це сукупність матеріальних і нематеріальних надбань, що формують історичну пам'ять людства та забезпечують зв'язок поколінь. Матеріальна спадщина охоплює архітектурні пам'ятки, археологічні об'єкти, твори мистецтва, документи, а нематеріальна включає традиції, усну творчість, обряди, музику, танці, ремесла. Їх взаємодія створює цілісний образ культури певного народу.

Національна спадщина визначається у межах держави й відображає унікальні цінності окремого народу, тоді як світова спадщина є об'єктом загальнолюдської значущості та охороняється міжнародними інституціями, насамперед ЮНЕСКО. Україна має об'єкти обох рівнів — від Софійського собору в Києві до традицій козацьких пісень Дніпропетровщини.

Збереження спадщини є важливою умовою розвитку суспільства та формування культурної ідентичності. Через матеріальні та духовні надбання людина усвідомлює себе частиною спільноти, розуміє історичні корені й відповідальність за їхнє збереження. Саме тому охорона спадщини є стратегічним завданням держави та міжнародної спільноти.

План

1. Поняття та класифікація культурної спадщини: матеріальна й нематеріальна.
2. Національна та світова спадщина: відмінності, взаємозв'язки, приклади.
3. Роль культурної спадщини у формуванні ідентичності та розвитку суспільства.

Практичне заняття № 1 до теми 1.1.

Мета: сформувати у студентів вміння розрізняти різні типи спадщини, аналізувати їх значення та вчитися застосовувати міжнародні критерії оцінки.

Практичне завдання

1. Скласти таблицю з прикладами матеріальної та нематеріальної спадщини України (по 5 об'єктів у кожній категорії).
2. Проаналізувати один об'єкт культурної спадщини України за критеріями ЮНЕСКО (чому він має національне чи світове значення).

3. Розробити коротку презентацію «Моя мала батьківщина як осередок культурної спадщини» з прикладами місцевих традицій і пам’яток.

Література: 2, 4, 5, 11, 12

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.

1. Підготувати есе (1–2 сторінки) на тему «Чому важливо зберігати нематеріальну спадщину?».

2. Ознайомитися з Конвенцією ЮНЕСКО про охорону нематеріальної культурної спадщини (2003 р.) та зробити конспект її ключових положень.

3. Підібрати 3 приклади світових об’єктів спадщини та обґрунтувати, яке їхнє значення для людства.

Література: 5, 17

Тема 1.2. Міжнародні та національні підходи до збереження культурних цінностей

Анотація до лекції 1.2.

Збереження культурних цінностей є глобальним завданням, тому важливу роль відіграють міжнародні організації та документи. Найбільш значущими є Конвенція ЮНЕСКО 1972 року про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини та Конвенція 2003 року про нематеріальну культурну спадщину. Велику роль у реалізації цих положень відіграє ІКОМОС, що розробляє практичні рекомендації для держав.

Україна, як держава-учасниця цих конвенцій, інтегрувала міжнародні принципи у своє законодавство. Основними документами є Закон України «Про охорону культурної спадщини» (2000) та Закон «Про охорону археологічної спадщини» (2004). Координацію здійснюють Міністерство культури та інформаційної політики України, а також спеціалізовані інститути й місцеві органи влади.

Водночас існують виклики у поєднанні міжнародних стандартів і національних реалій. Це стосується браку фінансування, воєнних руйнувань, а також конфлікту між сучасним містобудуванням і збереженням історичного середовища. Саме порівняння міжнародних і національних підходів дозволяє зрозуміти, як адаптувати світовий досвід до українських умов та сформувати ефективну систему охорони спадщини.

План

1. Міжнародні підходи до збереження культурної спадщини: роль ЮНЕСКО, ІКОМОС та міжнародних конвенцій.

2. Національні системи охорони культурних цінностей: законодавство України та державні інституції.

3. Порівняння міжнародних і національних практик: проблеми адаптації та інтеграції.

Практичне заняття № 2 до теми 1.2.

Мета: навчити студентів розрізняти та аналізувати міжнародні й національні правові підходи, співвідносити їх із реальними проблемами збереження спадщини.

Практичне завдання

1. Скласти порівняльну таблицю: «Міжнародні конвенції ЮНЕСКО» vs «Закони України» (основні положення, механізми реалізації).
2. Проаналізувати приклад об’єкта ЮНЕСКО в Україні (Софійський собор, історичний центр Львова тощо) з точки зору міжнародних і національних вимог охорони.
3. Підготувати короткий проєкт (1 сторінка) рекомендацій для покращення охорони об’єктів спадщини в Україні на основі міжнародного досвіду.

Література: 1, 3, 5, 10, 18

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

1. Вивчити Конвенцію ЮНЕСКО 1972 року та скласти тези (до 1 сторінки) ключових статей.
2. Ознайомитися із Законом України «Про охорону культурної спадщини» та зробити конспект розділу про державну реєстрацію пам’яток.
3. Підготувати реферат (2–3 сторінки) на тему: «Проблеми впровадження міжнародних стандартів охорони спадщини в Україні».

Література: 1, 3, 5, 10, 17, 18

Тема 1.3. Інституції та організації у сфері охорони спадщини (ЮНЕСКО, ІКОМОС, українські установи)

Анотація до лекції 1.3.

Система охорони культурної спадщини функціонує завдяки тісній співпраці міжнародних і національних інституцій. Провідна роль належить ЮНЕСКО, яке приймає міжнародні конвенції, координує діяльність держав і формує список об’єктів Світової спадщини. ЮНЕСКО також забезпечує фінансування, проводить експертні оцінки та виступає арбітром у складних випадках, що стосуються збереження культурних цінностей.

Важливим партнером ЮНЕСКО є ІКОМОС (Міжнародна рада з питань пам’яток та визначних місць), яка здійснює професійну експертизу заявок держав, розробляє рекомендації та формує методологічну базу охорони. До міжнародної системи також входять ІККРОМ, ЮНІДРОІТ та інші організації, які займаються підготовкою фахівців і врегулюванням питань власності на культурні цінності.

В Україні функціонує Міністерство культури та інформаційної політики, яке є центральним органом влади у сфері спадщини, а також Державна інспекція культурної спадщини, науково-дослідні інститути, музеї, громадські організації та волонтерські рухи. Саме співпраця державних і громадських ініціатив із міжнародними інституціями формує комплексну систему захисту спадщини на сучасному етапі.

План

1. ЮНЕСКО як головна міжнародна інституція з охорони культурної спадщини: структура, завдання, ключові конвенції.
2. ІКОМОС та інші міжнародні організації: роль у моніторингу, дослідженнях та розробці стандартів.
3. Українські інституції у сфері охорони спадщини: державні, наукові та громадські структури.

Практичне заняття № 3 до теми 1.3.

Мета: ознайомити студентів із діяльністю ключових інституцій, навчити аналізувати їхню структуру та практичні результати роботи.

Практичне завдання

1. 1. Скласти схему (діаграму) взаємодії міжнародних та українських інституцій у сфері охорони спадщини.
2. 2. Підготувати короткий огляд (1 сторінка) діяльності ІКОМОС та його впливу на Україну.
3. 3. Розробити міні-проєкт створення громадської ініціативи для захисту місцевої культурної пам’ятки.

Література: 1, 3, 5, 10, 17, 18

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

1. Вивчити офіційний сайт ЮНЕСКО і підготувати перелік його основних програм у сфері культури.
2. Ознайомитися з діяльністю Міністерства культури та інформаційної політики України у сфері спадщини, зробити короткий конспект.
3. Підготувати реферат (2 сторінки) «Роль громадських організацій у збереженні культурної спадщини в Україні».

Література: 1, 3, 5, 10, 17, 18

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль є результатом опанування навчального матеріалу модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи.

Відповідь здобувача оцінюється на:

• 6 балів, якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено відповідь на завдання модульної контрольної роботи;

• 5 балів, якщо правильно розгорнуто та обґрунтовано викладено відповідь, але відповідь не глибоко розкриває предмет завдання модульної контрольної роботи;

• 4 бали, якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал, але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;

• 3 бали, якщо матеріал викладено правильно, але наявні нечіткі характеристики змісту понять, категорій, закономірностей;

• 2 бали, якщо відповідь є поверхневою, недостатньо аргументованою про предмет запитання;

• 1 бал, якщо відповідь свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не розкриває сутності питання.

МОДУЛЬ 2. Правові та управлінські механізми охорони спадщини

Тема 2.1. Конвенція ЮНЕСКО 1972 року та інші міжнародні документи

Анотація до лекції 2.1.

Конвенція ЮНЕСКО 1972 року є основоположним документом у сфері охорони культурної та природної спадщини. Вона закріпила спільну відповідальність держав за збереження об’єктів, що мають видатну універсальну цінність, та визначила правові, фінансові й організаційні механізми для їх захисту. Прийняття Конвенції стало важливим етапом у формуванні міжнародного права у сфері культури.

Практична реалізація Конвенції здійснюється через роботу Комітету всесвітньої спадщини, створення Списку всесвітньої спадщини, а також спеціального фонду для фінансування заходів із збереження. Учасники Конвенції зобов’язані забезпечувати належне збереження об’єктів, вести звітність і співпрацювати з міжнародними експертами. Це сприяє інтеграції культурної політики різних країн у глобальний контекст.

Поряд із Конвенцією 1972 року значну роль відіграють інші документи ЮНЕСКО. Конвенція 1954 року спрямована на захист культурних цінностей під час збройних конфліктів, а Конвенція 2003 року підкреслює значення нематеріальної спадщини як невід’ємної частини культурної ідентичності народів. Конвенція 2005 року захищає культурне розмаїття як основу діалогу між націями. Разом ці документи формують комплексну систему міжнародного права у сфері охорони спадщини.

План

1. Конвенція ЮНЕСКО 1972 року про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини: передумови, структура та основні положення.

2. Механізми реалізації Конвенції: Список світової спадщини, Комітет, фонд, моніторинг.

3. Інші міжнародні документи: Конвенція 1954 року про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту, Конвенція 2003 року про нематеріальну спадщину, Конвенція 2005 року про культурне розмаїття.

Практичне заняття № 4 до теми 2.1.

Мета: навчити студентів орієнтуватися в міжнародно-правових документах, розуміти їхню структуру та застосування на практиці.

Практичне завдання

1. Ознайомитися з текстом Конвенції ЮНЕСКО 1972 року та скласти схему її основних положень.

2. Проаналізувати українські об’єкти зі Списку світової спадщини та підготувати короткий огляд умов їх включення.

3. Порівняти положення Конвенції 1972 року та Конвенції 2003 року: знайти спільне та відмінне.

Література: 1, 3, 5, 10, 17, 18

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

1. Прочитати Конвенцію ЮНЕСКО 1954 року та підготувати конспект її ключових положень.

2. Написати есе (2 сторінки) «Значення Конвенції 1972 року для України».

3. Дослідити приклади успішних міжнародних програм із збереження спадщини, реалізованих у межах Конвенції 1972 року.

Література: 1, 3, 5, 10, 17, 18

Тема 2.2. Законодавство України у сфері охорони культурної спадщини

Анотація до лекції 2.2.

Законодавство України у сфері охорони культурної спадщини формує правові основи для збереження об’єктів, що мають історичну, архітектурну, археологічну чи мистецьку цінність. Ключовим документом є Закон України «Про охорону культурної спадщини» (2000 р.), доповнений іншими актами, зокрема законами про музеї, бібліотеки, архіви, а також нормами Кримінального кодексу щодо відповідальності за незаконні дії з пам’ятками.

Закон визначає порядок обліку та категоризації спадщини, механізми державної реєстрації, форми охоронних договорів і процедури надання статусу пам’ятки. Особлива увага приділяється балансуванню між правами власників і суспільною необхідністю збереження цінностей. Нормативна база встановлює компетенцію Міністерства культури, місцевих органів влади та спеціальних установ.

Практичне застосування законодавства передбачає ведення Державного реєстру нерухомих пам’яток, укладення охоронних договорів, контроль за станом об’єктів та накладання санкцій у разі порушень. Таке правове регулювання є важливим елементом інтеграції України у міжнародний простір охорони спадщини та формує підґрунтя для співпраці з ЮНЕСКО та ІКОМОС.

План

1. Нормативно-правова база України у сфері охорони культурної спадщини: закони, підзаконні акти, державні програми.
2. Основні положення Закону України «Про охорону культурної спадщини»: категорії спадщини, повноваження органів влади, права та обов’язки власників.
3. Практика застосування законодавства: реєстрація об’єктів, охоронні договори, відповідальність за порушення.

Практичне заняття № 5 до теми 2.2.

Мета: сформувати у студентів розуміння структури та змісту українського законодавства у сфері охорони спадщини, навчити аналізувати правові норми та застосовувати їх у конкретних ситуаціях.

Практичне завдання

1. Ознайомитися з текстом Закону України «Про охорону культурної спадщини» та скласти схему його структури.
2. Проаналізувати приклад охоронного договору й визначити його ключові положення.
3. Розглянути ситуацію: власник будівлі-пам’ятки планує перебудову. Які кроки та дозволи передбачає закон?

Література: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2.

1. Підготувати огляд основних законів України, дотичних до охорони культурної спадщини (наприклад, «Про музеї та музейну справу», «Про бібліотеки і бібліотечну справу»).
2. Написати реферат (2–3 сторінки) «Роль Міністерства культури та інформаційної політики України у сфері охорони спадщини».
3. Зробити порівняльний аналіз: українське законодавство vs. Конвенція

ЮНЕСКО 1972 року (схожість і відмінності).

Література: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Тема 2.3. Системи менеджменту, планування та контролю за збереженням об'єктів

Анотація до лекції 2.3.

Системи менеджменту у сфері охорони культурної спадщини поєднують організаційні, адміністративні та правові інструменти, які забезпечують ефективне управління пам'ятками. Вони включають визначення відповідальних органів, координацію між державними структурами та місцевими громадами, а також розробку чітких механізмів ухвалення рішень.

Планування заходів зі збереження спадщини здійснюється на кількох рівнях. Стратегічні документи визначають пріоритети на десятиліття вперед, тоді як поточні плани охоплюють реставраційні роботи, моніторинг та популяризацію об'єктів. Важливим є поєднання ресурсного планування з інноваційними методами, такими як цифрова документація чи залучення громадськості.

Контроль і моніторинг забезпечують сталість процесу збереження. Використовуються як традиційні методи (польові інспекції, фотофіксація), так і сучасні технології (3D-сканування, GIS-системи). В Україні, як і у світі, контрольна функція поєднується з інформуванням міжнародних організацій (ЮНЕСКО, ІКОМОС), що дозволяє інтегрувати національні заходи у глобальну систему охорони.

План

1. Системи менеджменту у сфері охорони спадщини: принципи, структура та завдання.
2. Планування заходів зі збереження: стратегічні програми, поточні плани, ресурси.
3. Контроль та моніторинг стану об'єктів: методи, інструменти, міжнародні та національні підходи.

Практичне заняття № 6 до теми 2.3.

Мета: сформувати у студентів навички планування та контролю збереження спадщини, навчити працювати з інструментами менеджменту у сфері культури

Практичне завдання

1. Розробити короткий план заходів з охорони одного об'єкта культурної спадщини у своєму регіоні.
2. Скласти таблицю показників для моніторингу стану об'єкта (технічний стан, відвідуваність, рівень загроз).

3. Проаналізувати приклад міжнародного проєкту зі збереження пам’ятки (на вибір) і визначити його менеджментову структуру.

Література: 2, 3, 4, 8

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3.

1. Підготувати есе (2–3 сторінки) «Роль стратегічного планування у сфері охорони культурної спадщини».

2. Зробити огляд сучасних цифрових технологій, що застосовуються для моніторингу пам’яток (з прикладами).

3. Проаналізувати українське законодавство на предмет положень, що регламентують контроль за збереженням спадщини.

Література: 2, 3, 4, 8

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль є результатом опанування навчального матеріалу модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи.

Відповідь здобувача оцінюється на:

• 6 балів, якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено відповідь на завдання модульної контрольної роботи;

• 5 балів, якщо правильно розгорнуто та обґрунтовано викладено відповідь, але відповідь не глибоко розкриває предмет завдання модульної контрольної роботи;

• 4 бали, якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал, але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;

• 3 бали, якщо матеріал викладено правильно, але наявні нечіткі характеристики змісту понять, категорій, закономірностей;

• 2 бали, якщо відповідь є поверхневою, недостатньо аргументованою про предмет запитання;

• 1 бал, якщо відповідь свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не розкриває сутності питання.

МОДУЛЬ 3. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА УКРАЇНИ У СВІТОВОМУ КОНТЕКСТІ

Тема 3.1. Об’єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні: історія включення та значення

Анотація до лекції 3.1.

Об’єкти Світової спадщини ЮНЕСКО є визнанням видатної універсальної цінності культурних та природних пам’яток. Процес включення передбачає підготовку номінаційних досьє, підтвердження

відповідності критеріям ЮНЕСКО та схвалення Комітетом всесвітньої спадщини. Це складний і тривалий процес, що потребує участі державних органів, науковців і громадськості.

В Україні до Списку включено кілька об'єктів, серед них: Києво-Печерська лавра та Софія Київська (1990 р.), історичний центр Львова (1998 р.), букові праліси Карпат і стародавні букові ліси (2007–2017 рр.), резиденція митрополитів Буковини і Далмації в Чернівцях (2011 р.), дерев'яні церкви Карпатського регіону (2013 р.), а також Херсонес Таврійський (2013 р.). Кожен з них має не лише архітектурну чи природну унікальність, а й глибоке історичне значення.

Включення об'єктів до Списку світової спадщини сприяє збереженню їх унікальності, розвитку туризму, міжнародному визнанню України та інтеграції в глобальні культурні процеси. Водночас це накладає на державу зобов'язання щодо контролю стану пам'яток і забезпечення їхньої охорони, що підкреслює важливість поєднання культурної політики з міжнародними стандартами.

План

1. Процедура включення об'єктів до Списку світової спадщини ЮНЕСКО та критерії відбору.
2. Об'єкти світової спадщини в Україні: історія номінацій, дати та особливості включення.
3. Значення українських об'єктів для національної ідентичності, науки, культури та міжнародного іміджу.

Практичне заняття № 7 до теми 3.1.

Мета: сформувати у студентів знання про об'єкти Світової спадщини в Україні та вміння аналізувати їх значення для культури й суспільств.

Практичне завдання

1. Скласти карту України з позначенням усіх об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО.
2. Підготувати презентацію про один об'єкт зі Списку: історія, архітектура/природа, сучасний стан.
3. Проаналізувати, які загрози існують для українських об'єктів Світової спадщини та які заходи пропонуються для їх захисту.

Література: 2, 3, 4, 8, 9, 22

Завдання для самостійної роботи до теми 3.1.

1. Написати есе (2–3 сторінки) «Яке значення має включення Софії Київської та Києво-Печерської лаври до Списку ЮНЕСКО для України?».

2. Дослідити процедуру підготовки номінаційного досьє для внесення нового об’єкта.

3. Підготувати порівняльний аналіз: українські об’єкти Світової спадщини vs. аналогічні об’єкти в інших країнах Європи.

Література: 2, 3, 4, 8, 9, 22

Тема 3.2. Виклики збереження українських пам’яток у сучасних умовах (урбанізація, війна, туризм)

Анотація до лекції 3.2.

Сучасні процеси урбанізації створюють серйозні виклики для збереження культурної спадщини. Розширення міст, нове будівництво та транспортна інфраструктура часто руйнують історичні ареали або спотворюють їхню автентичність. Це потребує особливої уваги до містобудівного планування, охоронних зон і гармонізації сучасної архітектури з історичним середовищем.

Війна в Україні стала безпрецедентною загрозою для культурних пам’яток. Руйнування сакральної архітектури, музеїв, археологічних об’єктів, незаконне переміщення культурних цінностей та складність у проведенні реставраційних робіт — усе це становить масштабну проблему. Збереження спадщини в умовах збройного конфлікту потребує міжнародної підтримки, цифрової фіксації пам’яток та спеціальних заходів охорони.

Туризм, з одного боку, сприяє популяризації культурної спадщини й приносить ресурси для її збереження, але водночас може призводити до надмірного навантаження на пам’ятки, їх комерціалізації чи деградації. Виклик полягає у створенні системи сталого туризму, що поєднує економічну вигоду з відповідальним ставленням до культурних цінностей.

План

1. Урбанізація та її вплив на культурну спадщину: забудова, інфраструктурний тиск, знищення автентичності.
2. Війна як загроза культурним пам’яткам: руйнування, незаконне вивезення, проблеми консервації в умовах конфлікту.
3. Туризм і спадщина: користь і ризики, шляхи збалансованого розвитку.

Практичне заняття № 8 до теми 3.2.

Мета: сформувати у студентів розуміння сучасних викликів збереження спадщини та навички пошуку рішень у складних умовах

Практичне завдання

1. Проаналізувати приклади знищення пам’яток внаслідок урбанізації у своєму регіоні та запропонувати альтернативні рішення.

2. Підготувати коротку презентацію «Культурні пам’ятки, пошкоджені війною в Україні» з акцентом на сучасний стан.

3. Розробити план заходів для забезпечення сталого туризму навколо одного об’єкта культурної спадщини.

Література: 2, 3, 4, 8, 9, 22

Завдання для самостійної роботи до теми 3.2.

1. Написати есе (2–3 сторінки) «Війна і культурна спадщина: міжнародний досвід та уроки для України».

2. Дослідити правові механізми захисту пам’яток у зонах активної забудови.

3. Скласти таблицю позитивних і негативних впливів туризму на об’єкти культурної спадщини.

Література: 2, 3, 4, 8, 9, 22

Тема 3.3. Роль місцевих громад і волонтерських рухів у збереженні культурної спадщини

Анотація до лекції 3.3.

Місцеві громади відіграють ключову роль у збереженні культурної спадщини, адже саме вони є безпосередніми носіями історичної пам’яті й користувачами культурних об’єктів. Їхня активна участь у догляді за пам’ятками, розробці програм охорони та популяризації сприяє збереженню автентичності й формуванню локальної ідентичності. Законодавство України також передбачає механізми участі громад у прийнятті рішень щодо культурної спадщини.

Волонтерські рухи та громадські організації стають рушійною силою у збереженні пам’яток, особливо в умовах війни чи браку державних ресурсів. Вони організовують акції прибирання, реставраційні табори, інформаційні кампанії, а також займаються цифровою документацією пам’яток. Приклади успішних ініціатив демонструють, що громадянська активність може істотно впливати на долю культурної спадщини.

Важливим напрямом є співпраця місцевих громад і волонтерів із державними структурами та міжнародними організаціями, зокрема ЮНЕСКО й ІКОМОС. Таке партнерство дозволяє залучати фінансові ресурси, обмінюватися досвідом і впроваджувати сучасні практики. Залучення громадськості стає запорукою сталого збереження спадщини й водночас підсилює громадянську свідомість.

План

1. Місцеві громади як суб’єкти збереження культурної спадщини: права, обов’язки та можливості участі.

2. Волонтерські ініціативи та громадські організації: форми діяльності, приклади успішних проєктів.

3. Співпраця громад, державних структур і міжнародних організацій у сфері охорони спадщини.

Практичне заняття № 9 до теми 3.3.

Мета: навчити студентів оцінювати роль громадських ініціатив у сфері охорони спадщини та розробляти власні моделі співпраці

Практичне завдання

1. Проаналізувати приклад волонтерської ініціативи у сфері збереження спадщини в Україні та визначити її сильні й слабкі сторони.

2. Розробити план громадської акції для популяризації або збереження локального культурного об'єкта.

3. Підготувати схему можливої взаємодії місцевої громади, держави та міжнародної організації в конкретному випадку охорони пам'ятки.

Література: 2, 3, 4, 8, 9, 22

Завдання для самостійної роботи до теми 3.3.

1. Написати есе (2–3 сторінки) «Як волонтерські рухи змінюють підхід до збереження культурної спадщини в Україні».

2. Дослідити досвід однієї європейської країни щодо залучення громад до охорони спадщини та порівняти його з українським.

3. Підготувати список із 5 прикладів волонтерських чи громадських ініціатив у сфері культури у своєму регіоні.

Література: 2, 3, 4, 8, 9, 22

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Модульний контроль є результатом опанування навчального матеріалу модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи.

Відповідь здобувача оцінюється на:

• 6 балів, якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено відповідь на завдання модульної контрольної роботи;

• 5 балів, якщо правильно розгорнуто та обґрунтовано викладено відповідь, але відповідь не глибоко розкриває предмет завдання модульної контрольної роботи;

• 4 бали, якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал, але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;

• 3 бали, якщо матеріал викладено правильно, але наявні нечіткі характеристики змісту понять, категорій, закономірностей;

• 2 бали, якщо відповідь є поверхневою, недостатньо аргументованою про предмет запитання;

• 1 бал, якщо відповідь свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не розкриває сутності питання.

МОДУЛЬ 4. Практичні підходи до охорони та популяризації спадщини

Тема 4.1. Методи реставрації, консервації та документування пам'яток

Анотація до лекції 4.1.

Реставрація є важливим інструментом збереження культурної спадщини, оскільки дозволяє відновлювати пошкоджені пам'ятки та повернути їм первісний вигляд або наблизити до автентичного стану. При цьому важливо дотримуватися принципів наукової обґрунтованості, зворотності втручань та максимальної автентичності, щоб уникнути втрати історичної цінності.

Консервація відрізняється від реставрації тим, що спрямована не на відновлення, а на стабілізацію стану об'єкта, запобігання подальшому руйнуванню. До методів консервації належать очищення, обробка матеріалів спеціальними речовинами, контроль мікроклімату. Це особливо важливо для археологічних артефактів, стародавніх рукописів, живопису чи архітектурних споруд.

Документування пам'яток культурної спадщини забезпечує фіксацію їхнього сучасного стану та створення бази даних для майбутніх поколінь. Поряд із традиційними методами (опис, креслення, фотографія) активно впроваджуються новітні технології — 3D-сканування, фотограмметрія, цифрові архіви. Це дозволяє не лише зберігати точні копії об'єктів, але й робити їх доступними для досліджень і широкої публіки.

План

1. Основні принципи та методи реставрації культурних об'єктів: відновлення автентичності та збереження цінності.
2. Консервація пам'яток: підходи до уповільнення руйнівних процесів і збереження первісного стану.
3. Документування культурної спадщини: традиційні та сучасні методи (фотографія, 3D-сканування, цифрові архіви).

Практичне заняття № 10 до теми 4.1.

Мета: сформувати у студентів практичне розуміння методів реставрації, консервації та документування пам'яток і навчити оцінювати їх ефективність.

Практичне завдання

1. Проаналізувати конкретний приклад реставраційних робіт в Україні або світі та визначити застосовані методи.

2. Розробити схему заходів консервації для одного з об’єктів (наприклад, старовинної ікони, архітектурної споруди чи археологічного артефакту).

3. Створити план документування локального культурного об’єкта із зазначенням традиційних та сучасних інструментів.

Література: 23, 25, 26

Завдання для самостійної роботи до теми 4.1.

1. Підготувати реферат (3–4 сторінки) на тему «Еволюція підходів до реставрації у XX–XXI століттях».

2. Дослідити та описати приклади використання 3D-технологій у документуванні культурної спадщини.

3. Зробити фотофіксацію будь-якого локального культурного об’єкта та скласти короткий опис його стану як приклад первинного документування.

Література: 23, 25, 26

Тема 4.2 Культурна спадщина й сучасні технології: цифровізація, 3D-моделювання, віртуальні тури

Анотація до лекції 4.2.

Сучасні технології відкривають нові можливості для збереження та вивчення культурної спадщини. Цифровізація дозволяє створювати електронні каталоги та архіви, які зберігають інформацію про пам’ятки у зручному форматі й роблять її доступною для науковців і широкої публіки. Це особливо важливо в умовах ризику втрати матеріальних об’єктів через час, війни чи стихійні лиха.

3D-моделювання дає змогу відтворювати втрачені або пошкоджені пам’ятки, створювати точні цифрові копії архітектурних споруд і археологічних артефактів. Такі технології не лише забезпечують можливість збереження даних, але й відкривають нові шляхи для вивчення, реставрації та відтворення культурних об’єктів. Це ефективний інструмент як для науки, так і для освітніх і музейних практик.

Віртуальні тури, VR та AR-технології роблять культурну спадщину ближчою до суспільства, адже дозволяють зануритися в історичний простір, навіть перебуваючи за тисячі кілометрів від нього. Завдяки цим інструментам музеї й пам’ятки стають доступними для більшої кількості людей, зокрема тих, хто не може відвідати їх фізично. Водночас такі інновації стимулюють інтерес до збереження й вивчення культурних надбань.

План

1. Цифровізації культурної спадщини: створення електронних баз даних, онлайн-архівів та відкритого доступу.

2. 3D-моделювання та візуалізація: від реконструкції втрачених пам’яток до інноваційних методів збереження.

3. Віртуальні тури та VR/AR-технології як інструменти популяризації та доступу до культурної спадщини.

Практичне заняття № 11 до теми 4.2.

Мета: сформувати у студентів практичні навички аналізу та використання сучасних цифрових технологій для збереження й популяризації культурної спадщини

Практичне завдання

1. Проаналізувати існуючий приклад віртуального туру українського чи світового музею та визначити його переваги й недоліки.
2. Розробити концепцію 3D-реконструкції обраного архітектурного чи археологічного об’єкта.
3. Створити план цифрового архіву для локального культурного об’єкта (вибір інструментів, структура бази даних, можливості доступу).

Література: 23, 25, 26

Завдання для самостійної роботи до теми 4.2.

1. Підготувати есе на тему «Цифровізація культурної спадщини як виклик і можливість XXI століття».
2. Дослідити приклади застосування VR або AR у музейній справі та зробити огляд (2–3 сторінки).
3. Знайти онлайн-проект цифрової реконструкції історичного об’єкта та описати його значення для науки і суспільства.

Література: 23, 25, 26

Тема 4.3. Освіта й популяризація спадщини: культурний туризм, інформаційні кампанії, медіа

Анотація до лекції 4.3.

Культурна спадщина — це не лише пам’ятки минулого, а й потужний ресурс для сучасного розвитку суспільства. Освіта у сфері спадщини сприяє формуванню відповідального ставлення до історії та культурних надбань, допомагає різним поколінням усвідомлювати власну ідентичність. Сучасні освітні формати — від лекцій і воркшопів до інтерактивних музеїв та онлайн-платформ — роблять знання про спадщину доступними й привабливими.

Культурний туризм є важливою складовою економічного та соціального життя, адже стимулює розвиток локальних громад і бізнесу, водночас відкриваючи нові можливості для міжкультурного діалогу. Подорожі, які поєднують пізнання та відпочинок, мотивують туристів цінувати

історико-культурні об’єкти й передавати знання далі. Саме тому стратегічний розвиток культурного туризму є ключовим фактором у збереженні спадщини.

У сучасному світі інформаційні кампанії та медіа відіграють визначальну роль у популяризації культурної спадщини. Соціальні мережі, документальні фільми, блоги чи інтерактивні проєкти можуть охопити мільйони людей і сформувати позитивний імідж національної культури. Ефективна комунікація через медіа сприяє залученню нових аудиторій, зміцнює інтерес до спадщини й підвищує рівень культурної обізнаності суспільства.

План

1. Освітня складова в збереженні та популяризації культурної спадщини – роль освітніх програм, лекцій, інтерактивних форматів для молоді та дорослих.
2. Культурний туризм як інструмент пізнання та розвитку регіонів – взаємозв’язок туризму, локальної економіки й формування ідентичності.
3. Інформаційні кампанії та медіа у популяризації спадщини – роль цифрових технологій, соціальних мереж та медіа-кампаній у створенні позитивного іміджу спадщини.

Практичне заняття № 12 до теми 3.3.

Мета: сформувати у студентів уміння застосовувати знання з популяризації спадщини у практичній площині: створювати креативні ідеї, розробляти інформаційні кампанії та оцінювати їхній вплив на розвиток культурного туризму

Практичне завдання

1. Розробити концепцію культурно-освітнього туру у своєму регіоні (маршрут + освітні елементи для туристів).
2. Створити макет інформаційної кампанії в соціальних мережах для популяризації одного культурного об’єкта (тексти + візуальна ідея).
3. Підготувати медіаплан для місцевого музею чи історичного комплексу (які канали, які повідомлення, яка аудиторія).

Література: 7, 9, 21, 22

Завдання для самостійної роботи до теми 4.3.

1. Підготувати міні-дослідження: які цифрові інструменти (соцмережі, блоги, подкасти) найефективніше популяризують спадщину в Україні.
2. Написати есе (до 2 сторінок) на тему: «Який культурний об’єкт України, на мою думку, потребує найактивнішої популяризації і чому».

3. Хочеш, я ще складу презентаційний варіант плану та завдань у вигляді слайдів (короткі тези + акценти), щоб можна було використати для виступу?

Література: 7, 9, 21, 22

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

Модульний контроль є результатом опанування навчального матеріалу модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи.

Відповідь здобувача оцінюється на:

• 6 балів, якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено відповідь на завдання модульної контрольної роботи;

• 5 балів, якщо правильно розгорнуто та обґрунтовано викладено відповідь, але відповідь не глибоко розкриває предмет завдання модульної контрольної роботи;

• 4 бали, якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал, але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;

• 3 бали, якщо матеріал викладено правильно, але наявні нечіткі характеристики змісту понять, категорій, закономірностей;

• 2 бали, якщо відповідь є поверхневою, недостатньо аргументованою про предмет запитання;

• 1 бал, якщо відповідь свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не розкриває сутності питання.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Дайте визначення культурної спадщини та назвіть її основні види.
2. Які критерії включення об’єктів до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО?
3. Розкрийте зміст і значення Конвенції ЮНЕСКО 1972 року.
4. Назвіть основні міжнародні організації, що займаються охороною культурної спадщини.
5. Які правові засади охорони культурної спадщини в Україні?
6. Охарактеризуйте об’єкти Світової спадщини ЮНЕСКО на території України.
7. Поясніть поняття «нематеріальна культурна спадщина» та наведіть приклади з України.
8. Які основні загрози збереженню культурної спадщини у світі та в Україні?
9. Опишіть роль місцевих громад у збереженні культурних об’єктів.
10. Які методи використовуються для реставрації та консервації пам’яток архітектури?
11. Як здійснюється паспортизація культурної пам’ятки?
12. Які інноваційні технології використовують для документування та

збереження спадщини?
13. Поясніть значення культурного туризму для популяризації спадщини.
14. Яку роль відіграють музеї у системі охорони культурної спадщини?
15. Наведіть приклади успішних міжнародних практик збереження культурних об'єктів.
16. Які проблеми виникають у процесі інтеграції спадщини у сучасне міське середовище?
17. Охарактеризуйте діяльність ІКОМОС та її вплив на охорону пам'яток.
18. Як війна та збройні конфлікти впливають на стан культурної спадщини?
19. Які етапи включає підготовка заявки до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО?
20. Чому охорона об'єктів культурної спадщини важлива для сталого розвитку суспільства?

ВИМОГИ ДО ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

Для письмових робіт: Обсяг 3 повні сторінки тексту (в т.ч. з вихідними даними і бібліографією) + ілюстрації (якщо це передбачено завданням). Шрифт – Times New Roman 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Поля: всі – 2 см. Абзац – 1,25.

Структура вихідних даних: прізвище, ім'я / Курс, група / Назва дисципліни / дата виконання письмової роботи.

Тема дослідження – великими літерами по центру сторінки.

Структура роботи: Актуальність теми дослідження / Аналіз досліджень і публікацій / Мета дослідження / Виклад основного матеріалу / Наукова новизна / Висновки.

Список використаних джерел укладається за алфавітом та оформлюється згідно з вимогами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

Для презентацій. Загальний обсяг презентації 5-7 слайдів (якщо інше не вказано до завдання).

Перший слайд має містити такі інформацію: прізвище, ім'я / Курс, група / Назва дисципліни / дата виконання письмової роботи / Тема дослідження.

Останній слайд – список використаних джерел укладається за алфавітом та оформлюється згідно з вимогами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

Інші слайди мають розкривати тему дослідження. Слайди мають містити текст та можуть містити ілюстрації, графіки та ін. Шрифт – Times New Roman 16. міжрядковий інтервал – 1,25.

Доповідь до презентації – 7-8 хвилин, відповідь на питання до доповіді (в разі наявності) – 1-2 хвилини.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТА

Відповідь студента оцінюється на:

Оцінку А (90-100) – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
- застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
- володіє навичками аналізу творів живопису сучасними оптичними та фізико-хімічними методами;
- розуміє можливості сучасних наукових методів і володіє цими методами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.

Оцінку В (82-89) – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
- але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.

Оцінку С (74-81) – якщо правильно викладено матеріал:

- відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
- наявні неточності у виконанні практичних завдань.

Оцінку D (64-73) – якщо відповідь здобувача є поверхневою, недостатньо аргументованою:

- є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- не містить посилань на літературу;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу;
- містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень.

Оцінку Е (60-63) – якщо відповідь здобувача є поверхневою:

- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.

Оцінку FX (35-59) – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:

- не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у студента чи їх безсистемність та поверховість;
- не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.

Оцінку F (1-34) – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Акуленко В. І., Мельничук О. І. Міжнародне право охорони культурної спадщини. Пам'ятки України: історія та культура. 2005. № 1. С. 144–153.
2. Біланич Г., Біланич Л. Національна культурна спадщина: пам’ятки України у списку світової спадщини Юнеско. Культурна та історична спадщина, урбаністика та будівництво як форми мистецького надбання (1st ed.). 2020. URL: https://doi.org/10.36074/kisybfmn.ed-1.02
3. Босик З.О. Культурні практики зарубіжного досвіду з охорони нематеріальної культурної спадщини в контексті культурної політики. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. 2015. Вип. 34. С. 3–10.
4. Дем’ян В. Понятійний апарат нематеріальної культурної спадщини в сучасному науковому дискурсі. Art research of ukraine. 2020. № 20. С. 14–19. URL: https://doi.org/10.31500/2309-8155.20.2020.220915
5. Дутчак О.І. Нематеріальна культурна спадщина ЮНЕСКО в Україні: перспективи використання в індустрії туризму. Карпатський край. 2017. № 1. С. 165–170.

6. Зараховський О.Є., Неіленко С.М. Світова спадщина ЮНЕСКО в Україні: об’єкти та претенденти включення до списку. Географія та туризм. 2019. Вип. 49. С. 14–23.
7. Прибєга Л. В. Національна нормативно-правова та міжнародна охорона культурної спадщини. Пам’яткознавство : правова охорона культурних надбань : зб. докум. – Київ, 2009. С. 7-26.
8. Притулюк В. Збереження культурної спадщини крізь досвід реституції українсько-польських взаємин. Litopys volyni. 2021. № 25. С. 99–103. URL: https://doi.org/10.32782/2305-9389/2021.25.16
9. Степанюк С. Польський досвід державного управління у сфері охорони пам’яток. Litopys volyni. 2021. № 23. С. 165–170. URL: https://doi.org/10.32782/2305-9389/2020.23.29

Законодавча база

10. Гаазька конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту (1954 р.)
11. Закон України «Про культуру» (2011 р.)
12. Закон України «Про охорону археологічної спадщини» (2004 р.)
13. Закон України «Про охорону архітектурної спадщини»
14. Закон України «Про охорону культурної спадщини» (2000 р.)
15. Законодавчі акти з охорони навколишнього середовища і використання земель
16. Конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини (2003 р.)
17. Конвенція ЮНЕСКО (1972 р.)
18. Нікосійська конвенція (ратифікована в Україні в 2025 р.)
19. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку визначення категорій пам’яток для занесення об’єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам’яток України»

Допоміжна література

20. Зорінець С. Ю. Україна в ЮНЕСКО: перспективи співробітництва та діяльність щодо внесення об’єктів до списку Всесвітньої спадщини. Вісник Маріупольського державного університету Серія: філософія, культурологія, соціологія. 2015. Вип. 9. С. 71–82.
21. Ключко Ю.М. Музеєзнавство: Словник-довідник. К., 2013. 77 с.
22. Мельничук О. І. Міжнародно-правові засади формування Списку всесвітньої культурної та природної спадщини. Університетські наукові записки. 2005. № 4. С. 285–288.
23. Пількевич В. Діяльність ЮНЕСКО у сфері збереження світової культурної спадщини. ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія ІСТОРІЯ. 2016 Вип. 4(131). С. 50-52.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

24. Офіційний сайт International council of museums [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.icom.in.ua/ – Назва з екрана.
25. Офіційний сайт Міністерства культури та стратегічних комунікацій України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mcsc.gov.ua/ – Назва з екрана.
26. Офіційний сайт порталу «Музейний простір» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.prostir.museum.ua – Назва з екрана.